

عنوان درس: اصول و کلیات خدمات بهداشتی تعداد واحد: ۲ واحد نظری	رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی	دروس پیش نیاز: ندارد	محل برگزاری: دانشکده بهداشت	نام مسئول درس: دکتر فصیحی هرندی
--	---	-------------------------	--------------------------------	------------------------------------

- هدف کلی درس: آشنایی کلی با تعاریف و اصول خدمات بهداشتی، جایگاه و انواع خدمات بهداشتی در نظام های عرضه خدمات بهداشتی- درمانی
- شرح درس: آشنایی با اصول خدمات بهداشتی از ارکان آموزشی دانشجویان می باشد که با مطالعه این درس دانشجو شاخصهای اندازه گیری سلامتی، مفهوم و عوامل موثر در مبارزه با بیماریها، سطوح پیشگیری، بهداشت مادر و کودک، بهداشت محیط، دهان و دندان، آموزش بهداشت و PHC در ایران و الویت های بهداشتی در ایران و ارتباط آن با سایر سازمان ها را فرا خواهد گرفت.

• منابع:

۱. کتاب جامع بهداشت عمومی، تالیف اساتید دانشگاه های علوم پزشکی کشور - جلد ۱- آخرین انتشار
۲. جی . ای . پارک , ک پ ر ک ترجمه: شجاعی تهرانی حسین , درسنامه پزشکی پیشگیری واجتماعی , جلد ۲
۳. شادپور , کامل شبکه مراقبتهای اولی] بهداشتی در ایران , چاپ اول تهران ۱۳۷۲ وزارت بهداشت
۴. باقیانی مقدم - محمدحسین - احرام پوش محمد حسن - اصول وکلمات خدمات بهداشتی - چاپ اول انتشارات چراغ دانش تهران
۵. آذر گشب , اذن ا.... اصول خدمات بهداشتی - چاپ اول انتشارات لادن - تهران بهار ۱۳۷۵

شماره جلسه	محتوای آموزشی	تعداد سوال اختصاص یافته	مدرس (مدرسین)
۱	تعریف بهداشت عمومی و تاریخچه آن	۲ سوال	دکتر فصیحی
۲	تعاریف مختلف، طیف و عوامل تعیین کننده سلامتی	۴ سوال	دکتر فصیحی
۳	شاخص های اندازه گیری سلامت جامعه	۳ سوال	دکتر فصیحی
۴	تعریف پیشگیری (تعاریف ، اهداف، انواع)	۵ سوال	دکتر فصیحی
۵	خدمات بهداشتی و سطوح آن	۳ سوال	دکتر فصیحی
۶	آشنائی با نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران	۳ سوال	دکتر فصیحی
۷	بهداشت مادر و کودک ۱	۵ سوال	دکتر فصیحی
۸	آزمون میان ترم		
۹	بهداشت مادر و کودک ۲	۵ سوال	دکتر فصیحی
۱۰	بهداشت مادر و کودک ۳	۵ سوال	دکتر فصیحی
۱۱	بهداشت نوجوانان دوران بلوغ	۵ سوال	دکتر فصیحی
۱۲	بهداشت سالمندان	۵ سوال	دکتر فصیحی
۱۴	بهداشت فردی (بهداشت دهان و دندان،.....)	۵ سوال	دکتر فصیحی
۱۵	بهداشت محیط فضا های عمومی (مدارس، مساجد و.....)	۵ سوال	دکتر فصیحی
۱۶	آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	۵ سوال	دکتر فصیحی
۱۷	امتحان پایان ترم		

جدول طرح دوره:

شماره	عنوان جلسه	روش تدریس	مدرس (مدرسین)
۱	تعریف بهداشت عمومی و تاریخچه آن	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۲	تعاریف مختلف، طیف و عوامل تعیین کننده سلامتی	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۳	شاخص های اندازه گیری سلامت جامعه	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۴	تعریف پیشگیری (تعاریف ، اهداف،انواع)	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۵	خدمات بهداشتی و سطوح آن	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۶	آشنائی با نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۷	بهداشت مادر و کودک ۱	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۸	بهداشت مادر و کودک ۲	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۹	آزمون میان ترم		
۱۰	بهداشت مادر و کودک ۳	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۱۱	بهداشت نوجوانان دوران بلوغ	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۱۲	بهداشت سالمندان	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و

درمانی البرز

بنام خدا

معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز)

فرم طرح درس دانشکده ... بهداشت ... نیمسال تحصیلی اول ۹۷-۹۸

طرح درس روزانه آموزش تئوری

۱۳	بهداشت فردی (بهداشت دهان و دندان،)	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۱۴	بهداشت محیط فضا های عمومی (مدارس، مساجد و.....)	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۱۵	آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۱۶	سازمان های بین المللی بهداشتی و مقایسه سیستمهای ارائه خدمات بهداشتی جهان و ایران	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی
۱۷	آزمون پایان ترم	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	دکتر فصیحی

نحوه ارزشیابی:

ردیف	شرح فعالیت	نمره
۱	آزمون میان ترم	۴۰٪
۲	آزمون پایان ترم	۵۰٪
۳	مشارکت فعال در بحث های گروهی کلاس	۵٪
۴	حضور منظم	۵٪
	جمع	۱۰۰٪

^۱ موارد ارزشیابی شامل: حضور منظم و شرکت فعال در کلاس، پرسش و پاسخ در هر جلسه، کنفرانس دانشجویی، آزمون تکوینی و تراکمی و...

جدول طرح درس:

مدرس	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی و روان حرکتی)	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
۱ دکتر فصیحی	بهداشت عمومی و تاریخچه آن	۱. بهداشت عمومی را تعریف کند ۲. کارکردهای و دامنه فعالیت های بهداشت عمومی بهداشت عمومی در جامعه را بطور مختصر شرح دهد. ۳. تاریخچه و نحوه تکامل بهداشت عمومی در ایران و جهان توضیح دهد. ۴. نقش دارالفنون در شکل گیری و نهادینه شدن تشکیلات بهداشتی کشور را بیان کند ۵. اولین سازمان کشوری در زمینه بهداشت عمومی را نام ببرد	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (دانش)	سخنرانی، پرسش و پاسخ+ بحث گروهی	ویدئو پروژکتور
۲ دکتر فصیحی	تعاریف مختلف، طیف و عوامل تعیین کننده سلامتی	۱. سلامت و بیماری را تعریف نماید. ۲. ابعاد مختلف سلامت و نحوه سنجش آن ها را توضیح دهد. ۳. طیف سلامتی را توضیح دهد ۴. تعیین کننده های سلامت را توضیح دهد. ۵. رابطه بهداشت باعوامل اقتصادی - اجتماعی فرهنگی جامعه را مشخص نماید	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (دانش)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور

۳	شاخص های اندازه گیری سلامت جامعه	۱. عوامل موثر بر سلامتی را فهرست کند ۲. شاخص های عمده سلامتی را توضیح دهد. ۳. ویژگی های شاخص های ارزیابی سلامت را توضیح دهد . ۴. اهمیت تعیین شاخص های سلامتی را ارزیابی سلامت و مقایسه ارتقاء سلامتی جامعه شرح دهد .	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور	
۴	دکتر فصیحی تعریف پیشگیری (تعاریف ، اهداف،انواع)	۱. پیشگیری را تعریف کند ۲. انواع پیشگیری را توضیح دهد و برای هریک حداقل یک مثال ارائه دهد. ۳. مراحل سیر طبیعی بیماری را بترتیب نام برده وهریک را توضیح دهد	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور	

۵	دکتر فصیحی	۱. خدمات بهداشتی و سطوح آن ۲. آشنایی با خدمات بهداشتی اولیه P.H.C	۳. خدمات بهداشتی اولیه را توضیح دهد . ۴. سطوح مختلف بهداشتی را بیان کند. ۵. سطح دوم خدمات را بیان کند. ۶. سطح سوم خدمات را توضیح دهد ۷. نظام سلامت را تعریف کند ۸. تاریخچه خدمات بهداشتی اولیه را بیان کند ۹. اصول و اجزاء P.H.C را توضیح دهد ۱۰. ابعاد خدمات بهداشتی اولیه P.H.C را توضیح دهد ۱۱.	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. ۶. شناختی (دانش) ۷. شناختی (دانش) ۸. شناختی (دانش) ۹. شناختی (دانش) ۱۰. شناختی (دانش) ۱۱.	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ
۶	دکتر فصیحی	آشنائی با نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران	۱. شبکه ارائه خدمات بهداشتی- درمانی را توضیح دهد . ۲. ضوابط کلی و وظایف هریک از واحدهای ارائه خدمات بهداشتی در شهر و روستا را شرح دهد. ۳. اهداف برنامه و وظایف پزشک خانواده را شرح دهد	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور
۷	دکتر فصیحی	بهداشت مادر و کودک ۱	۱. بهداشت مادر و کودک را تعریف و اهمیت آن را شرح دهد. ۲. اهداف و اقدامات لازم در مراقبت های قبل، حین بارداری و بعد از زایمان را بیان کند .	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش)	سخنرانی بحث گروهی	ویدئو پروژکتور

			۳. شاخصهای حیاتی در بهداشت مادر و کودک را نام ببرد. ۴. اصول مراقبت از نوزاد سالم و نوزاد پرخطر را شرح دهد. ۵. نحوه اندازه گیری آپگار، قد و وزن نوزاد را توضیح دهد	۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (دانش)	پرسش و پاسخ	
۸	دکتر فصیحی	بهداشت مادر و کودک ۲	۱. بهداشت مادر و کودک را تعریف و اهمیت آن را شرح دهد. ۲. اهداف و اقدامات لازم در مراقبت های قبل، حین بارداری و بعد از زایمان را بیان کند . ۳. شاخصهای حیاتی در بهداشت مادر و کودک را نام ببرد. ۴. اصول مراقبت از نوزاد سالم و نوزاد پرخطر را شرح دهد. ۵. نحوه اندازه گیری آپگار، قد و وزن نوزاد را توضیح دهد ۶. اجزای فرم مراقبت بارداری و نحوه تکمیل آن را بیان دهد	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (دانش) ۶. شناختی (کاربرد)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور
۹			آزمون میان ترم			

۱۰	بهداشت مادر و کودکان ۳	۱. روش های ایمن سازی را توضیح دهد ۲. اهمیت واکسیناسیون و انواع واکسن را شرح دهد. ۳. نحوه نگهداری و زنجیره سرد در مورد واکسن را بیان کند. ۴. برنامه واکسیناسیون کشوری را توضیح دهد. ۵. واکسیناسیون در موارد خاص (کودکان دارای مشکل - کودکانی که با تاخیر مراجعه نموده اند و...) را شرح دهد.	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) - کاربرد ۵. شناختی (دانش) - درک	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور
۱۱	بهداشت نوجوانان دوران بلوغ دکتر فصیحی	۱. دوران نوجوانی را تعریف و اهمیت مراقبت های آن را بیان کند . ۲. تغییرات ناشی از بلوغ و بهداشت ناشی از آن را توضیح دهد ۳. متداول ترین مسائل مربوط به سلامت نوجوانان را شرح دهد. ۴. نقش کلیدی والدین، مربیان و اولیای مدارس را در ارتقاء سلامت نوجوانان توضیح دهد.	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور

۱۲	دکتر فصیحی	بهداشت سالمندان	۱. سالمندی را تعریف نماید. ۲. سالخوردگی جمعیت بر اساس تعریف سازمان را شرح دهد. ۳. جمعیت شناسی و تغییرات جمعیت سالمندان در ایران را بیان دهد. ۴. مراقبتهای ادغام یافته و جامع سالمندی را توضیح دهد. ۵. فرم مراقبت سالمندی در نظام ارجاع را تکمیل نماید	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (کاربرد)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور
۱۳	دکتر فصیحی	بهداشت فردی (بهداشت دهان و دندان و....)	۱. اهمیت بهداشت دهان و دندان را بیان کند . ۲. حداقل دو مورد از علائم پوسیدگی دندان را بیان کند ۳. حداقل سه مورد از راه های پیشگیری از پوسیدگی دندان را توضیح دهد	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور

۱۴	دکتر فصیحی	بهداشت محیط فضا های عمومی (مدارس، مساجد و.....)	۱. بهداشت محیط را تعریف کنید. ۲. عوامل محیط و اهداف اساسی بهداشت محیط را شرح دهد. ۳. اهمیت بهداشت محیط مدارس را توضیح دهد. ۴. مختصات بهداشت محیط فضاهای عمومی (مدارس، مساجد و.....) را بیان کند. ۵. روش های خاص دفع بهداشتی انواع زباله را توضیح دهد.	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (دانش) - کاربرد	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور
۱۵	دکتر فصیحی	آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	۱. فرایند آموزش بهداشت ا توضیح دهد. ۲. اهداف آموزش بهداشت را شرح دهد. ۳. اصول آموزش بهداشت را بیان کند.	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (دانش) - کاربرد	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور

۱۶	دکتر فصیحی	۱. مقایسه سیستمهای ارائه خدمات بهداشتی جهان و ایران ۲. سازمان های بین المللی بهداشتی	۱. نظام های ارائه خدمات بهداشتی را در ایران و جهان بیان کند. ۲. سازمان های بین المللی مرتبط با ارائه خدمات بهداشتی درمانی را ذکر نماید. ۳. نقش سازمان های بین المللی مرتبط با ارائه خدمات بهداشتی درمانی را شرح دهد. ۴. وضعیت موجود بهداشتی درمانی ایران را با شاخص های جهانی مقایسه نماید	۱. شناختی (دانش) ۲. شناختی (دانش) ۳. شناختی (دانش) ۴. شناختی (دانش) ۵. شناختی (دانش - کاربرد)	سخنرانی بحث گروهی پرسش و پاسخ	ویدئو پروژکتور
۱۷	دکتر فصیحی		آزمون پایان ترم			

چک لیست کیفی طرح درس

نام درس اصول و کلیات بهداشتی

مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته

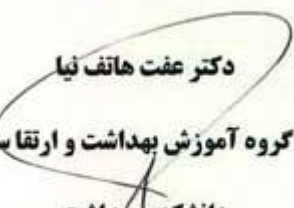
رشته تحصیلی: بهداشت عمومی

نیمسال تحصیلی: اول-۹۷

نام و نام خانوادگی مدرس:

ردیف	اجزاء و عناوین طرح درس	خیر	بلی		نظر مدیر گروه
			ناقص	کامل	
۱	نام درس قید شده است				طرح درس قابل قبول می باشد. * طرح درس نیاز به اصلاح دارد.
۲	رشته و مقطع تحصیلی لحاظ شده است				
۳	تعداد و نوع واحد بیان گردیده است				
۴	دروس پیش نیاز منظور شده است				
۵	اهداف کلی درس نوشته شده است				
۶	اهداف اختصاصی نوشته شده است				
۷	محتوی آموزشی هر جلسه نوشته شده است				
۸	تعداد سوالات هر محتوی آموزشی مشخص شده است				
۹	نوع حیطه ها مشخص شده است				
۱۰	شیوه تدریس بیان شده است				
۱۱	تکالیف دانشجویی مشخص شده است*				
۱۲	مواد و وسایل آموزشی استاد ذکر شده است				
۱۳	منابع مطالعاتی استاد قید شده است**				
۱۴	منابع امتحانی دانشجویان قید شده است***				

نام و نام خانوادگی مدیر گروه:				نحوه ارزیابی دانشجو بیان شده است	۱۵
دکتر عفت هاتف نیا				*تعداد کل سوالات آزمون مشخص شده است	۱۶
مورد تایید است				طرح درس ارائه شده با سرفصل آموزشی مطابقت دارد	۱۷
محل امضا					
 دکتر عفت هاتف نیا مدیر گروه آموزش بهداشت و ارتقا دانشکده بهداشت					

*روشن و واضح بودن تکالیف مد نظر می باشد.
**طبق رفرنس نویسی و نکات بیان شود.
***در دسترس بودن منابع لحاظ گردد.